

POSTANOWIENIE

Dnia 12 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z wniosku M.B.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.
o prawo do emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 12 października 2017 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 6 maja 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża M.B. kosztami pełnomocnika organu rentowego**
w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 6 maja 2016 r., sygn. akt III AUa (...), Sąd Apelacyjny w (...) – w sprawie z wniosku M.B. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B. o prawo do emerytury – oddalił apelację wnioskodawcy od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w B. z 15 października 2015 r., sygn. akt VI U (...), oddalającego odwołanie M.B. od decyzji organu rentowego z 19 czerwca 2015 r., którą organ rentowy odmówił przyznania M.B. prawa do emerytury z uwagi na brak wymaganego 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego wnioskodawca zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano

na przyczynę przyjęcia skargi określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Wskazano – z powołaniem się na przepisy art. 10 ust. 1 i 3 oraz art. 27 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości a mianowicie: rozstrzygnięcia „czy okres ubezpieczenia uwzględniony przy ustalaniu jedynie wysokości emerytury rolniczej może być zaliczony do okresu niezbędnego do nabycia prawa do emerytury z ubezpieczenia z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniosł o: 1) odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, 2) oddalenie skargi kasacyjnej – w przypadku przyjęcia jej do rozpoznania, 3) zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wnioskodawcy nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony potrzebą wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Zgodnie z dotychczasowym orzecznictwem Sądu Najwyższego skarżący –

opierając wniosek o przyjęcie jego skargi do rozpoznania na przyczynie przyjęcia skargi określonej w przepisie art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. – powinien nie tylko określić, które przepisy wymagają wykładni, ale także wskazać, na czym polegają poważne wątpliwości związane ze stosowaniem tych przepisów wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Konieczne jest opisanie tych wątpliwości, wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 3 listopada 2003 r., II UK 184/03, z dnia 22 czerwca 2004 r., III UK 103/04, czy też z dnia 17 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 3-4, poz. 43). Jeżeli zaś skarżący powołuje się na rozbieżności w orzecznictwie sądowym, to zobowiązany jest przytoczyć te rozbieżne orzeczenia Sądów, przy czym musi wykazać, że występująca w nich rozbieżność ma swoje źródło w różnej wykładni przepisu albo wykazać, że wykładnia dokonana przez Sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2008 r., II CSK 21/08, LEX nr 794605). Chodzi przy tym o rozbieżności w wykładni przepisu prawa, a nie o rozbieżności w jego zastosowaniu. Ponadto, ze względu na publiczne cele, jakie ma do spełnienia rozpoznanie przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej, skarżący powinien także wykazać celowość dokonania wykładni przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 19 października 2012 r., III SK 15/12, LEX nr 1228636 oraz z dnia 19 października 2012 r., III SK 13/12, LEX nr 1228618).

Punktem odniesienia do konstruowania uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania w oparciu o przyczynę przyjęcia skargi z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. są ustalenia stanowiące podstawę faktyczną zaskarżonego skargą kasacyjną wyroku Sądu drugiej instancji jak i adekwatna do tych ustaleń ocena prawna zaskarżonego rozstrzygnięcia. Nie można bowiem przedstawiać kwestii oderwanych od podstaw – tak faktycznej jak i prawnej – zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji. Zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c. w postępowaniu kasacyjnym nie jest dopuszczalne powołanie nowych faktów i dowodów, a Sąd Najwyższy jest

związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Autor skargi nie przedstawia – w uzasadnieniu wniosku – odpowiedniej jurydycznej argumentacji, którą wykazałby, że istnieje przyczyna przyjęcia skargi do rozpoznania określona w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.; nie przedstawia także rozbieżności w orzecznictwie sądowym dotyczących sygnalizowanej kwestii.

Przed wszystkim przedstawiona w uzasadnieniu wniosku kwestia została powiązana z twierdzeniem, że sporne okresy ubezpieczenia skarżącego zostały uwzględnione jedynie przy ustaleniu wysokości otrzymywanego przez niego świadczenia – emerytury rolniczej.

Jest to założenie sprzeczne z podstawą zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) zgodnie, z którą skarżący jest uprawniony do emerytury rolniczej – do ustalenia uprawnień emerytalnych w tym zakresie zaliczono mu okres pracy zawodowej: od 1 kwietnia 1963 r. do 31 sierpnia 1966 r., od 2 listopada 1966 r. do 22 października 1967 r., od 17 października 1969 r. do 31 maja 1976 r., okres odbywania służby wojskowej od 23 października 1967 r. do 16 października 1969 r., okres pracy w gospodarstwie rolnym od 1 czerwca 1976 r. do 27 grudnia 1978 r., od 1 stycznia 1979 r. do 29 listopada 2014 r. Jak to przedstawił Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu swojego wyroku kwestią sporną w sprawie było zaliczenie powyższych okresów do okresów składkowych przy ubieganiu się przez ubezpieczonego o emeryturę w systemie powszechnym, wobec uwzględnienia powyższych okresów przy przyznaniu świadczenia emerytalnego rolników, które to świadczenie ubezpieczony pobiera.

Powyżej przedstawione ustalenia stanowiły punkt odniesienia do subsumcji przepisów prawa materialnego – przepisów prawa ubezpieczeń społecznych wraz z ich analizą interpretacyjną opartą na judykaturze Sądu Najwyższego dotyczącej omawianego zagadnienia – analizą szeroko przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...). Według Sądu drugiej instancji dokonanie przez ubezpieczonego wyboru, co do zaliczenia wskazanego okresu do okresu ubezpieczenia, od którego zależy prawo do emerytury w określonym systemie (pracowniczym lub rolniczym), uniemożliwia późniejsze zaliczenie tego samego okresu w innym systemie (art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o

ubezpieczeniu społecznym rolników i art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych). W sytuacji ustalenia, że skarżącemu jest przyznana emerytura rolnicza brak jest podstaw, aby te same okresy zaliczyć ubezpieczonemu do pracowniczego świadczenia emerytalnego. W konsekwencji nie ma możliwości zastosowania w sprawie przepisu art. 55 ustawy emerytalnej, tym bardziej, że skarżący nie posiada okresów składkowych i nieskładkowych wymaganych dyspozycją przepisu art. 27 ustawy emerytalnej.

Autor skargi – powołując się w uzasadnieniu wniosku na orzecznictwo wskazany wyrok Sądu Najwyższego oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) – nie uwzględnia w swoich twierdzeniach odrębności stanów faktycznych spraw na tle, których zapadały przedmiotowe orzeczenia.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2. niniejszego postanowienia ma podstawę w art. 102 k.p.c.

as